

การศึกษาเปรียบเทียบนวนิยายจีน *เจีย* กับฉบับแปลภาษาไทย *บ้าน*

A Comparative Study of Chinese Novel *JIA* and Its Thai Translation *BAAN*

ณัฐนันท์ ตียนานนท์ (Nuttanun Tiyanon)* ดร.พัชนี ตั้งยืนยง (Dr. Patchanee Tangyuenyong)**

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการถ่ายทอดตัวบทจากนวนิยายจีน *เจีย* สู่ฉบับแปลภาษาไทย *บ้าน* ผลการวิจัยพบว่าประการแรกในด้าน โครงสร้างทางภาษาทั้งระดับคำและระดับประโยคมีการเพิ่มเติม ตัดทอน ปรับคำ หรือข้อความนั้นให้สอดคล้องกับบริบท ประการที่สองกลวิธีทางภาษาที่โดดเด่นในนวนิยายจีน *เจีย* นั้นเป็นการใช้ภาษา ภาพพจน์ (figurative language) มีหลายวิธีด้วยกัน อาทิ อุปมา บุคลาธิษฐาน สัญลักษณ์ และสัทพจน์ซึ่งสามารถอธิบายตามความหมายและโครงสร้างภาษาจีน หรือการปรับเปลี่ยนคำหรือโครงสร้างใหม่โดยให้สอดคล้องกับภาษาไทย ประการที่สามภูมิหลังทางสังคมวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของแต่ละชาติมีอิทธิพลต่อการถ่ายทอดความหมายหรือที่เรียกว่า “เอกลักษณ์” ทางภาษา

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the process of conveying the theme in the Chinese novel *Jia* to its Thai translation *Baan*, According to the results of this research, it found that the conveying of theme in terms of words and messages was done with addition, reduction, adjustment of both words and messages in order to make the theme comply with the contexts. Next, the figurative languages such as simile, personification, symbols, and onomatopoeia are the outstanding language techniques used in the novel *Jia*. These techniques helped convey the meanings as to Chinese language structure, and adjust the words or structures that were in compliance with Thai. Finally, the different cultural and social backgrounds of different nations had influences on the ways to convey the meanings, which is called "identity" of language.

คำสำคัญ: นวนิยายจีน การแปล *เจีย*

Key Words: Chinese novel , Translation, *Jia*

* นิสิต หลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

** รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทนำ

การแปลคือการถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง โดยจุดมุ่งหมายที่สำคัญประการหนึ่งคือการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม¹ ตัวอย่างเช่น ในสมัยอดีตมีการแปลคัมภีร์ทางพุทธศาสนาจากภาษาบาลีสันสกฤตเป็นภาษาจีน แสดงให้เห็นการเปิดรับเอาพระพุทธศาสนาจากประเทศอินเดียเข้าสู่ประเทศจีน ซึ่งมีการแปลมากขึ้นเท่าใดยังมีการถ่ายทอดหรือแลกเปลี่ยนข้ามวัฒนธรรมกันมากขึ้น

จากประวัติศาสตร์การแปลของประเทศไทย พบว่าการแปลวรรณกรรมระดับชาติมีมาตั้งแต่รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช โดยพระองค์โปรดเกล้าฯ ให้มีการแปลวรรณคดีจีน 2 เรื่องคือ *ไซฮั่น* และ *สามก๊ก*² ซึ่งในขณะนั้นทฤษฎีการแปลยังไม่ได้เข้ามามีบทบาทในการถ่ายทอดความหมาย ประกอบทั้งผู้รู้ภาษาจีนมีไม่มาก ดังนั้นการแปลหนังสือในสมัยก่อนจึงค่อนข้างลำบากภาษาจึงไม่สละสลวย ดังเช่นปัจจุบัน เห็นได้ว่าวรรณกรรมแปลในสมัยอดีตล้วนเป็นวรรณกรรมที่มีชื่อเสียง เช่น นวนิยายเรื่อง *เจีย* (家³ บ้าน) ของ ปาจิน (巴金) ซึ่งเป็นนวนิยายสมัยใหม่ขนาดยาวของปาจินที่ได้รับการตอบรับจากผู้อ่านอย่างกว้างขวาง ปาจินเริ่มประพันธ์นวนิยายเรื่องนี้เมื่ออายุ 27 ปีคือในช่วงค.ศ.1931 ซึ่งเป็นระยะเวลาใกล้เคียงกับช่วงเปลี่ยนแปลงการปกครองของไทยในปี พ.ศ.2475 นับถึงปีค.ศ.1949 เป็นช่วงที่ประเทศจีนเปลี่ยนแปลงการปกครองหรือแม้หลังเปลี่ยนแปลงการปกครองแล้วนวนิยาย *เจีย* ก็ยังได้รับความนิยมอย่าง

แพร่หลาย⁴ เนื่องจากนวนิยายเรื่องนี้ผู้ประพันธ์พยายามสอดแทรกเนื้อหาสะท้อนสังคมจีนในขณะนั้นซึ่งเป็นสังคมศักดินา เต็มไปด้วยความอยุติธรรม การกดขี่ต่าง ๆ นานามาเป็นเนื้อหาในนวนิยาย *เจีย* เรื่องนี้ เพื่อตีแผ่ความจริงออกมาให้สังคมภายนอกได้รับรู้ และเนื่องจากเหตุผลข้างต้นจึงทำให้นวนิยายเรื่อง *บ้าน* ถูกรัฐบาลจีนในสมัยนั้นตีตราว่าเป็น “หนังสือต้องห้าม”⁵ แต่เนื่องจากเนื้อหาที่มีความเป็นสัจนิยมจึงทำให้นวนิยายเรื่องนี้กลับมาได้รับความนิยมในวงวรรณกรรมได้อีกครั้ง การกลับมาของนวนิยายเรื่องนี้ นอกจากจะปลุกจิตสำนึกให้แก่เยาวชนจีนแล้ว ยังเป็นบทประพันธ์อมตะเล่มหนึ่งที่มีความล้ำค่าและได้รับการส่งชื่อชิงรางวัลโนเบลสาขาวรรณกรรมอีกด้วย

เนื่องจากนวนิยายเรื่อง *เจีย* นี้มีชื่อเสียงมากจนได้รับการตีพิมพ์เป็นภาษาต่างประเทศหลายภาษา แต่ในประเทศไทยกลับมีฉบับแปลเพียงสองสำนวนเท่านั้น คือ สำนวนที่แปลจากต้นฉบับจริงแปลโดย อนิวรรณต์ และสำนวนที่เป็นหนังสือภาพที่บรรยายเหตุการณ์โดยสังเขป ซึ่งแปลโดยวิภา อุดมฉันทน์ และเนื่องจากฉบับแปลของอนิวรรณต์นั้นตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อปีพ.ศ. 2523 ซึ่งในช่วงนั้นวิวัฒนาการการแปลและเทคโนโลยียังไม่ก้าวหน้า จึงข้อมมีอิทธิพลต่อสำนวนการแปลที่ถ่ายทอดออกมาจากต้นฉบับภาษาจีน *เจีย* คู่ฉบับแปลภาษาไทย *บ้าน* ของอนิวรรณต์ไม่มากนักน้อย ดังนั้นจึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยใคร่สนใจศึกษาเปรียบเทียบการถ่ายทอดความหมายนวนิยายจีน *เจีย* คู่ฉบับแปลภาษาไทย *บ้าน* พร้อมทั้งวิเคราะห์สาเหตุและเหตุผลในการแปล รวมทั้งรูปแบบการถ่ายทอดความหมายทั้งเหมือนและต่างที่ปรากฏในฉบับแปลด้วย

¹ ศรัทธา เพชรเชิดชู, *การแปลจีน-ไทยเบื้องต้น* (กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552), หน้า 5.

² เจ้าพระยาพระคลัง(หน), *ตำนานสามก๊ก* (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ศิลปบรรณาการ, 2515), หน้า 30-31, อ้างถึงใน วรรณรัตน์ พิริยานสรณ์, 2542: หน้า 1.

³ ชื่อเฉพาะที่ถอดเสียงมาจากภาษาจีนจะกำกับตัวอักษรจีนเพียงครั้งแรกเท่านั้น

⁴ ปาจิน, *บ้าน*, แปลโดย วิภา อุดมฉันทน์ (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดพิมพ์वाद, 2532), หน้า 4.

⁵ Zhōu Ligāng 周立刚, “*Jiā de Jiēshòu Yánjiū* 《家》的接受研究 (การศึกษาการเป็นที่ยอมรับของนวนิยายเรื่อง *เจีย*)” (Master’s Thesis, Graduate school, Hebei University, 2008), page 12.

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการถ่ายทอดตัวบทจากนวนิยายจีน *เจีย* สู่อบบัแปลภาษาไทย *บ้าน* ในด้านโครงสร้างทางภาษาทั้งระดับคำและระดับประโยค
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการถ่ายทอดความหมายโดยการใช่วิธีทางภาษาของภาษาต้นฉบับและภาษาปลายทางของนวนิยายจีน *เจีย* กับฉบับแปลภาษาไทย *บ้าน*

วิธีการวิจัย

1. ศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนวนิยายจีน *เจีย* และทฤษฎีการแปลจากหนังสือและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อค้นหาแนวทางในการทำงานวิจัย
2. แปลและเปรียบเทียบข้อมูลตัวบทนวนิยายจีน *เจีย* กับฉบับแปลภาษาไทย *บ้าน*
3. จัดหมวดหมู่และวิเคราะห์ความแตกต่างในกระบวนการการแปลโดยพิจารณาการถ่ายทอดตัวบทด้านโครงสร้างภาษาทั้งระดับคำ ระดับประโยคและด้านการใช่วิธีทางภาษา
4. สรุปผลการวิจัยและรายงานผลการศึกษา

ผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า การถ่ายทอดความหมายจากต้นฉบับภาษาจีน *เจีย* สู่อบบัแปลภาษาไทย *บ้าน* สามารถจำแนกออกเป็นสองประเด็นหลักคือ 1) ความเหมือนและความต่างด้านการถ่ายทอดความหมายระดับคำ ข้อความและระดับประโยค 2) ความเหมือนและความต่างด้านการถ่ายทอดวิธีทางภาษาที่ปรากฏในฉบับแปลภาษาไทย *บ้าน* ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การถ่ายทอดความหมายในระดับคำ

จากการศึกษาพบว่า การถ่ายทอดความหมายในระดับคำในฉบับแปลภาษาไทย *บ้าน* สามารถแบ่งออกเป็นประเด็นต่างๆต่อไปนี้

1.1 การถ่ายทอดคำบุรุษสรรพนาม มีการปรับเปลี่ยนการถ่ายทอดคำสรรพนามในฉบับแปล

แตกต่างจากภาษาจีน เพราะผู้แปลต้องการถ่ายทอดภาษาแปลให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตัวละคร เช่น

ต้นฉบับ : “又是他，” 觉慧冷笑道。

คำแปล : เขาคคนนี้อีกแล้ว เจียสู่อบบัอย่างคุณแคลน

ฉบับแปล : “ไอ้แต่คคนนี้อีกแล้ว” เจียสู่อบบัหัวเราะอย่างคุณแคลน

“ไอ้แต่ค” ที่ผู้แปลเลือกใช้เป็นสรรพนามบุรุษที่สามเพื่อแสดงออกถึงความเกลียดชังและเพื่อความสมจริงของความรู้สึกตัวละคร

1.2 การถ่ายทอดคำวิสามานยนามหรือชื่อเฉพาะ

เนื่องจากชื่อเฉพาะในนวนิยายเรื่องนี้มีคำที่มาจากภาษาต่างประเทศและชื่อเฉพาะที่มีอยู่ในภาษาต้นทางเท่านั้น จากการศึกษาพบว่า หากเป็นคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ ผู้แปลเลือกวิธีการทับศัพท์เพื่อความเป็นสากลและเข้าใจได้ทั่วถึงในหมู่ผู้อ่านชาวไทย ตัวอย่างเช่น

ต้นฉบับ : “我们这学期读完了《宝岛》，下学期就要读托尔斯泰的《复活》”

คำแปล : เอมนี้พวกเราเรียนเรื่อง *เกาะล้า* ค่ำ จบแล้ว เอมหน้าเราก็จะเริ่มเรียนเรื่อง *พีนคีนซีฟ* ของ *ตอลสตอย*

ฉบับแปล : “เออมนี้เราเรียนเรื่อง *เกาะมหาสมบัติ* จบ เอมหน้าก็จะเริ่มเรียนเรื่อง *พีนซีฟ* ของ *ตอลสตอย*อีก”

“托尔斯泰” เป็นนักเขียนชาวรัสเซีย ชื่อเต็มคือ เลโอ ตอลสตอย (Leo Tolstoy) ผู้แปลเลือกแปลโดยใช้เสียงภาษาอังกฤษเพื่อความเป็นสากล

หากเป็นชื่อเฉพาะที่มีอยู่ในภาษาจีนแต่ไม่มีในภาษาไทย ผู้แปลเลือกปรับชื่อเฉพาะนั้นให้มีความหมายครอบคลุมและกะทัดรัดมากที่สุด ตัวอย่างเช่น

ต้นฉบับ : “作揖主义”和“无抵抗主义”对他的确有很大的用处。

คำแปล : “ลัทธิโค้งคำนับ” กับ “ลัทธิไม่ต่อต้าน” มีประโยชน์ต่อเขามากจริงๆ

ฉบับแปล : “ลัทธิเอ็กส์แก้มประนมกร” กับ “ลัทธิไม่ต่อต้าน” มีประโยชน์เป็นอย่างมากสำหรับเขาจริงๆ

นอกจากนี้ยังพบชื่อเฉพาะที่ผู้แปลเลือกแปลเพื่อความสอดคล้องกับสังคมไทย เช่น

ต้นฉบับ : 后天就是中秋了。

คำแปล : วันมะรืนนี้ก็จะเป็วันไหว้พระจันทร์แล้ว

ฉบับแปล : วันมะรืนก็เป็นวันสารทพระจันทร์แล้ว

“สารท” เป็นชื่อฤดูในระหว่างฤดูฝนกับฤดูหนาวคือฤดูใบไม้ผลิ ราวปลายเดือน 10 ซึ่งเรียกว่า ฤดูสารท⁶ ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับสังคมไทย ผู้แปลจึงเลือกถ่ายทอดชื่อเฉพาะนี้ว่า “วันสารทพระจันทร์”

1.3 การถ่ายทอดคำวิเศษณ์ พบว่าในฉบับแปลภาษาไทย *บ้าน* มีการถ่ายทอดคำวิเศษณ์ที่มีความบกพร่องทางความหมายและสื่อความหมายไม่ตรงกับต้นฉบับ ตัวอย่างเช่น

ต้นฉบับ : 他不时用苦恼的眼光看觉新。

คำแปล : เขาใช้สายตาที่กลัดกลุ้มมองมาที่เจ็ชชินบ่อยๆ

ฉบับแปล : บางครั้งก็หันมาเหลือบมองเจ็ชชินอย่างกลัดกลุ้ม

“不时 (คุณศัพท์) ทุกเมื่อ ; (วิเศษณ์) บ่อยๆ”⁷ แต่ฉบับแปลกลับใช้คำว่า “บางครั้ง” ซึ่งมีความบกพร่องทางความหมาย

1.4 การเพิ่มคำ การละคำ การปรับคำ ในหมวดนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นไปที่การถ่ายทอดความหมาย โดยการเพิ่มคำ ละคำ ปรับคำ จากการศึกษาพบว่า

(1) การเพิ่มคำ ผู้วิจัยพบว่าการเพิ่มคำนั้นมาจากหลายสาเหตุดังต่อไปนี้

(1.1) การเพิ่มคำเข้ามาเพื่อให้เสริมความหมายให้มีมิติ ยกตัวอย่างเช่น

ต้นฉบับ : 她在被窝里哭起来。

คำแปล : หล่อนร้องไห้อยู่ในผ้าห่ม

ฉบับแปล : หล่อนร้องไห้กระซิกอยู่ในผ้าห่ม

เพิ่ม “กระซิก” เพื่อเสริมบริบทให้มีมิติและเพิ่มอรรถรสมากขึ้น

(1.2) การเพิ่มคำแล้วที่ทำให้ความหมายในประโยคหรือข้อความมีจุดบกพร่องคือข้อความไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ตัวอย่างเช่น

ต้นฉบับ : 他看见了这一切，满意地微笑了。

คำแปล : เขามองเห็นทุกสิ่งทุกอย่าง แล้วยิ้มด้วยความพอใจ

ฉบับแปล : ท่านมองเห็นทุกสิ่งทุกอย่างที่ เกิดขึ้นต่อหน้าท่าน แต่ท่านกลับยิ้มด้วยความพอใจ

เหตุการณ์ในประโยคย่อมีความเป็นเหตุเป็นผลกัน แต่กลับมีการเพิ่มคำ “แต่...กลับ” ซึ่งเป็นความขัดแย้งกัน ถือว่าเป็นจุดบกพร่องอย่างหนึ่งในข้อความ

(2) การละคำ ในฉบับแปลภาษาไทย *บ้าน* พบว่าเมื่อละคำแล้วเกิดอิทธิพลต่อความหมายดังต่อไปนี้

(2.1) ละคำแล้วความหมายในบริบทคลาดเคลื่อน เช่น

⁶ ประภาศรี สีหอำไพ, วัฒนธรรมทางภาษา (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538), หน้า 247.

⁷ เศรษฐ์ เสี่ยวรุ่ย, พจนานุกรมจีน-ไทย (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ทฤษฎี บริษัททศดาตาพับลิเคชั่น จำกัด, 2549), หน้า 38.

ต้นฉบับ : “我晓得, 我先前看见张升私下递信给你。”

คำแปล : “ฉันรู้ ก่อนหน้านี้ฉันเห็นจางเซิง ลอบส่งจดหมายให้คุณ”

ฉบับแปล : “พี่รู้ พี่เห็นจางเซิงส่งจดหมายให้ น้อง”

ผู้แปลกล่าวว่า “先前” และ “私下” ทั้งๆที่เป็นคำบอกเวลาและคำบอกอาการซึ่งถือว่าเป็นคำสำคัญของข้อความนี้

(2.2) การละคำที่พบในฉบับแปลภาษาไทย *บ้าน* มีจุดประสงค์เพื่อความกะทัดรัดของข้อความ ตัวอย่างเช่น

ต้นฉบับ : 他并不看觉新, 却望着窗外的景物。

คำแปล : เขาไม่มองเจี๋ยซิน แต่กลับมองทิวทัศน์นอกหน้าต่าง

ฉบับแปล : เขาไม่มองหน้าเจี๋ยซิน กลับหันมองไปยังนอกหน้าต่าง

ฉบับแปลกล่าวว่า “ทิวทัศน์” แต่ก็มิได้ส่งผลกระทบต่อบริบท

(3) การปรับคำ รูปแบบการปรับคำที่พบในฉบับแปลภาษาไทย *บ้าน* มีดังต่อไปนี้

(3.1) การปรับคำแล้วความหมายไม่เหมาะสมกับบริบท ตัวอย่างเช่น

ต้นฉบับ : “大哥, 你说得不错, “剑云露出感激的样子说, “我自己也晓得。”

คำแปล : “พี่ใหญ่ พี่พูดถูก” เจียนหยุนพูดด้วยน้ำเสียงที่แสดงความขอบคุณ “ผมก็รู้ตัวผมดี”

ฉบับแปล : “ครับ ผมไม่สู้จะแข็งแรงอย่างที่ว่า” เจียนหยุนพูดด้วยน้ำเสียงแสดงความขอบคุณ “ผมรู้ตัวดีครับ”

“ต่อ” เป็นความหมายลบแต่กลับเอามาใช้ในประโยคที่มีความหมายบวก ดังนั้นจึงไม่เหมาะสม

(3.2) การปรับโดยใช้กลวิธีทางภาษาหรือวิธีการทางภาษาเพื่อทำให้เกิดภาพพจน์ ตัวอย่างเช่น

ต้นฉบับ : 望着小天井里的青草和野花出神。

คำแปล : มองดูหญ้าเขียวและดอกไม้ป่าที่ลานบ้านอย่างเหม่อลอย

ฉบับแปล : มองดูหญ้าเขียวและดอกไม้ป่าที่ลานบ้านเหมือนตกอยู่ในภวังค์

ผู้แปลเลือกปรับคำว่า “出神” ว่า “เหมือนตกอยู่ในภวังค์” เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพและเข้าใจตัวละครมากขึ้น

(3.3) การปรับคำเพื่ออิงตามบริบท ตัวอย่างเช่น

ต้นฉบับ : 我才可以放心。

คำแปล : ฉันถึงจะวางใจ

ฉบับแปล : แม่จะได้นอนตาหลับ

“放心” หมายถึง วางใจ แต่ผู้แปลเลือกปรับความหมายของคำให้เข้ากับบริบทโดยใช้คำว่า “นอนตาหลับ” ซึ่งมีความหมายโดยนัยว่า “วางใจ” เช่นเดียวกัน

2. การถ่ายทอดความหมายระดับประโยคหรือข้อความ ซึ่งหัวข้อนี้ผู้วิจัยได้แบ่งออกมาเป็นประเด็นคือเพิ่มข้อความ ละข้อความ ปรับข้อความซึ่งสามารถแบ่งย่อยเป็นหัวข้อย่อยได้ดังต่อไปนี้

2.1 การเพิ่มข้อความ ในประเด็นการเพิ่ม

ข้อความนี้ได้แยกออกมาเป็นประเด็นย่อยๆ ได้ดังนี้

(1) การเพิ่มข้อความเพื่อเพิ่มภาพพจน์แก่ผู้อ่าน

ต้นฉบับ : 钱嫂说: “三少爷, 老太爷喊你。你快去。”

คำแปล : เฉียนสาวบอกว่า “คุณเจี๋ยซู่คะ ท่านใหญ่เรียกหาคุณคะ คุณรีบไปเถอะคะ”

ฉบับแปล : เฉียนสาวบอกว่า “คุณเจี๋ยซู่คะ ท่านใหญ่เรียกหาฉันมาตามหาคุณ **แทบตาย** คุณรีบไปเถอะคะ”

ผู้แปลเพิ่มภาพพจน์ “แทบตาย” เข้ามาเพื่อเสริมจินตนาการให้ผู้อ่าน

(2) การเพิ่มข้อความเข้ามาเพื่ออธิบายประโยคให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยการเพิ่มวลีในข้อความนั้น เช่น

ต้นฉบับ : 到处都是硫磺气味。

คำแปล : กลิ่นกำมะถันฟุ้งไปทั่วบริเวณ

ฉบับแปล : กลิ่นกำมะถันฟุ้งไปทุกหนทุกแห่ง

บทողถนนเต็มไปด้วยซากของ

ประทัด

ผู้แปลเพิ่มข้อความเข้ามาเพื่ออธิบายและขยายประโยคหลักให้ชัดเจนและเห็นภาพมากขึ้น

(3) การเพิ่มข้อความเพื่อให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตัวละคร เช่น

ต้นฉบับ : 觉新摊开两只手说

คำแปล : เจ๋อซันแบ่มือทั้งสองออกแล้วพูดว่า

ฉบับแปล : เจ๋อซันแบ่มือทั้งสองออกอย่างจนปัญญา

เพิ่มวลี “อย่างจนปัญญา” เพื่อให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตัวละครในขณะนั้นว่ามีความรู้สึกต่อสถานการณ์นั้นอย่างไร

2.2 การละข้อความ คือการทำให้ข้อความสั้นและกะทัดรัดมากขึ้น เป็นการตัดส่วนไม่จำเป็นหรือส่วนขยายที่ไม่รบกวนบริบทออกไปแต่ยังคงรักษาความหมายในบริบทเดิมได้ครบถ้วน เช่น

ต้นฉบับ : 她的哭声止了。她还在抽泣。最后她连抽泣也止住了。

คำแปล : เสียงร้องไห้หล่นหยุดไปแล้ว หล่นยังคงสะอื้น สุดท้ายแม้แต่เสียงสะอื้นของหล่นก็หยุดไปแล้ว

ฉบับแปล : เสียงร้องไห้ของหล่นหยุดไปแล้ว และหยุดสะอื้นไปในที่สุด

ผู้แปลละข้อความ “她还在抽泣” ออกไป เพราะประโยคหน้ากล่าวถึงเสียงร้องไห้ได้หยุดลงไปแล้ว ประโยคหลังสื่อว่าหยุดร้องไห้แล้ว แม้แต่เสียงสะอื้นก็ไม่มี ดังนั้นเพื่อลดความยืดเยื้อของข้อความ จึงตัดข้อความ “หล่นกำลังสะอื้น” ออก เพราะประโยคนี้หลักๆแล้วต้องการจะสื่อว่า “หยุดร้องไห้แล้ว”

2.3 การปรับข้อความ เป็นวิธีการอย่างหนึ่งในการถ่ายทอดข้อความ โดยการปรับเปลี่ยน จัดเกลาข้อความใหม่โดยยังคงความหมายเดิม จากการศึกษาพบว่า การถ่ายทอดความหมายโดยการปรับข้อความนั้นพบมากที่สุด ซึ่งมีปัจจัยจากหลายสาเหตุดังต่อไปนี้

(1) การปรับข้อความให้สอดคล้องกับเงื่อนไขทางสังคมของภาษาต้นฉบับ เป็นการปรับข้อความภาษาไทยให้สอดคล้องกับความคิดของคนไทย โดยไม่ยึดติดในบริบทในภาษาจีน เช่น

ต้นฉบับ : “鸣凤，什么客？” 觉慧也踏上了石阶站在门槛上问。

คำแปล : “หมิงฝิง แยกที่ไหนหรือ” เจ๋อฮุยอยู่ถามเมื่อก้าวขึ้นไปบนบันไดหินยืนอยู่บนธรณีประตู

ฉบับแปล : “หมิงฝิง แยกที่ไหนกัน?” เจ๋อฮุยอยู่ถามเมื่อก้าวขึ้นบันไดหินไปยืนอยู่ที่หน้าธรณีประตู

ต้นฉบับแปลภาษาจีนแปลว่า “เหยียบบนธรณีประตู” แต่สำหรับคนไทยแล้วการเหยียบธรณีประตูถือเป็นสิ่งไม่ควร ดังนั้นผู้แปลจึงปรับข้อความใหม่เป็น “ยืนอยู่หน้าธรณีประตู” แทน

(2) การปรับและแปลข้อความผิด คือการถ่ายทอดความหมายออกมาไม่ตรงกับข้อความต้นฉบับภาษาจีน เช่น

ต้นฉบับ : 我索来在梦里很容易惊醒。

คำแปล : แต่ไหนแต่ไรมาผมฝันแล้วตื่นง่ายมาก

ฉบับแปล : แต่ไหนแต่ไรมาผมเป็นคนนอนไว หากแปลตามต้นฉบับภาษาจีนจะได้ความว่า “ตื่นง่ายมาก” แต่ฉบับแปลกลับแปลว่า “เป็นคนนอนไว” ซึ่งหากจะมองตามบริบทแล้วจะพบว่ามีความบกพร่องทางความหมายชัดเจน

(3) การปรับและแปลข้อความที่มีปัญหาด้านโครงสร้าง ซึ่งเป็นปัญหาที่มีในโครงสร้างฉบับแปลภาษาไทย บ้าง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ต้นฉบับ : 大雨就要来了。

คำแปล : ฝนใหญ่กำลังจะมาแล้ว

ฉบับแปล : ฝนจะตกใหญ่แล้ว

ในฉบับแปลภาษาไทยเรียบเรียงว่า “ฝนจะตกใหญ่แล้ว” ซึ่งเชื่อว่าผู้แปลจะสื่อความหมายตามต้นฉบับ แต่เกิดข้อผิดพลาดในการเรียงประโยค ดังนั้นจึงควรจะเรียบเรียงข้อความใหม่เป็น “ฝนใหญ่กำลังจะมาแล้ว” จะทำให้ไหลลื่นสละสลวยมากกว่า

(4) การปรับและแปลข้อความโดยใช้ภาพพจน์และวิธีการทางภาษาต่างๆ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการและภาพพจน์ขึ้น ทั้งนี้เป็นการเสริมอรรถรสอีกวิธีหนึ่ง เช่น

ต้นฉบับ : 端公把爷爷吓成了那个样子。

คำแปล : หมอผีทำให้คุณปู่ตกใจจน

กลายเป็นอย่างนั้นไปแล้ว

ฉบับแปล : ไอ้หมอผีมันทำให้คุณปู่ตกใจกลัว

จนแทบสิ้นสติไปแล้ว

ผู้แปลปรับข้อความเป็น “แทบสิ้นสติไปแล้ว” เพื่อบ่งบอกให้ผู้อ่านทราบถึงอาการปฏิกิริยาของตัวละครในขณะนั้นชัดเจนมากขึ้น

(5) การปรับข้อความโดยไม่ยึดโครงสร้างของประโยคเดิม คือผู้แปลอาศัยการ “ผละ” จากบริบทแล้วปรับโครงสร้างประโยคใหม่ให้สละสลวยและเหมาะสมกับภาษาไทย เช่น

ต้นฉบับ : 经过几次的要求, 居然都得到了母亲的许可。

คำแปล : ผ่านการขอร้องหลายต่อหลายครั้ง
สุดท้ายก็ได้รับอนุญาตจากมารดา
จริงๆ

ฉบับแปล : แต่กว่าจะได้รับอนุญาตจากมารดา
สมควรความตั้งใจก็ต้องขอร้องอ้อน
วอนกันหลายต่อหลายครั้ง

ผู้แปลเลือกถ่ายทอดข้อความโดยการสลับข้อความก่อนหลังจากภาษาจีน ซึ่งโครงสร้างภาษาจีนเป็นโครงสร้างตายตัวเปลี่ยนแปลงไม่ได้ จริงๆแล้วประโยคนี้เป็นข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลกัน ในภาษาไทย

จะเลือกเหตุหรือผลขึ้นก่อนก็ได้ขึ้นอยู่กับคำเชื่อมที่ต้องเปลี่ยนไปตามบริบทด้วย ผู้แปลเลือกแปลตามโครงสร้างภาษาไทยแบบหนึ่งแล้วใช้วิธีการปรับคำเชื่อมให้เหมาะสมแทน

(6) การปรับข้อความโดยไม่ยึดโครงสร้างของข้อความเดิมในภาษาต้นฉบับ เช่น

ต้นฉบับ : 那般男客人真不害羞, 总是
点些污眼睛的戏。

คำแปล : แยกผู้ชายพวกนั้นไม่อายกันจริงๆ
สั่งดูแต่จิ้งที่เป็นเสนียดลูกตา

ฉบับแปล : แยกผู้ชายพวกนั้นหน้าด้านจริงๆ
ชอบดูแต่จิ้งที่เป็นเสนียดแก่ลูกตา

ผู้แปลเลือกปรับข้อความ “真不害羞” ซึ่งหมายถึง “ไม่อายจริงๆ” ในต้นฉบับภาษาจีนปรับเป็น “หน้าด้านจริงๆ” เพื่อให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตัวละครในขณะนั้นที่กำลังสบถด้วยความโทสะ

จากการศึกษาการถ่ายทอดข้อความพบว่า ในฉบับแปลภาษาไทย ข้วน มีทั้งการเพิ่มข้อความละข้อความ และการปรับข้อความ โดยเฉพาะการปรับข้อความที่พบมากที่สุด ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่ม ลด หรือปรับล้วนมีเหตุผลแตกต่างกันตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ขึ้นอยู่กับว่าบริบทต้องการสื่อความออกมาแบบไหน มิใช่ในภาษาไทยหรือไม่ หากถ่ายทอดตรงตามตัวบทจะเสียอรรถรสหรือไม่ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้แปลที่ต้องรักษาความหมายเดิมไว้ รวมทั้งลีลาการเขียนและความสละสลวยของข้อความ เพราะเหตุนี้จึงต้องการปรับแต่ง โยกย้ายหรือเพิ่มลดข้อความตามความเหมาะสม

3. การถ่ายทอดสำนวนภาษิตจีน ซึ่งปรากฏในต้นฉบับภาษาจีน เจีย ซึ่งผู้วิจัยได้จำแนกออกเป็นหมวดหมู่ดังต่อไปนี้

3.1 การถ่ายทอดสำนวนภาษิตจีนที่มีความหมายคล้ายกับภาษาไทย จากการศึกษาพบว่ายังมีภาษิตสำนวนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับสำนวนไทยเช่น

ต้นฉบับ : 我平常相信 ‘有志者，事竟成’ 的话。

คำแปล : ปกติแล้วฉันเชื่อคำพูดที่ว่า **ผู้มี
ความมุ่งมั่น งานการจะสำเร็จ**

ฉบับแปล : ทุกวันนี้พี่เชื่อสุภาษิตบทหนึ่งที่ว่า
**ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จ
อยู่ที่นั่น**

ผู้แปลเลือกใช้ “ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น” มาอธิบายความหมายของต้นฉบับภาษาจีนที่มีลักษณะคล้ายกัน

3.2 การถ่ายทอดสำนวนภาษาจีนที่มีตัวเลข
พบว่าในฉบับแปลภาษาไทย **บ้าน** ถ่ายทอดความหมายออกมาโดยมิได้ยึดติดตัวเลขที่มีอยู่ในสำนวนภาษาจีนนั้นๆ แต่ถ่ายทอดโดยยึดความหมายหลักของสำนวนนั้น โดยใช้วิธีการปรับข้อความในภาษาไทยแทน เช่น

ต้นฉบับ : 但他自己也并不是一无所得。

คำแปล : แต่ตัวเขาเองก็ไม่ใช่ว่าจะไม่ได้
อะไรเลย (ไม่ได้แม้แต่หนึ่ง)

ฉบับแปล : แต่เขาเองก็มีใช้ว่าจะไม่ได้อะไร
เลย

สำนวน 一无所得 ถึงแม้จะมีคำว่า 一 ซึ่งแปลว่า “หนึ่ง” แต่ผู้แปลเลือกถ่ายทอดข้อความออกมาโดยการปรับข้อความโดยคำนึงถึงความหมายที่แท้จริงแทน

**3.3 การถ่ายทอดสำนวนภาษาจีนที่มีโครงสร้าง
คู่ขนาน** เป็นลักษณะการสร้างสำนวนที่น่าชนิดของคำที่เหมือนกันหรือนำคำซ้อนในภาษาจีนมาประกอบกันเป็นสำนวน เช่น

ต้นฉบับ : 左思右想地挨到了天明。

คำแปล : คิดวกไปวนมาด้วยความทุกข์จน
ฟ้าสว่าง

ฉบับแปล : นอนคิดโน้นคิดนี้อยู่คนเดียว
กระทั่งกระสายไปมาจนฟ้าสว่าง

ผู้แปลเลือกอธิบายสำนวน 左思右想 โดยการอธิบายใหม่แต่ความหมายยังคงตรงกับบริบทที่ผู้แต่ง

ต้องการจะสื่อ อาจเป็นเพราะภาษาไทยไม่มีสำนวนที่มีความหมายตรงกับสำนวนจีนสำนวนนี้

สามารถสรุปได้ว่าการถ่ายทอดสำนวนจากต้นฉบับภาษาจีน **เจีย** สู่ฉบับแปลภาษาไทย **บ้าน** นั้น หากในภาษาไทยมีสำนวนที่ตรงกับสำนวนจีนนั้นๆ ผู้แปลก็เลือกถ่ายทอดความหมายผ่านสำนวนไทย แต่หากในภาษาไทยไม่มีสำนวนที่มีความหมายตรงกันกับสำนวนจีน ผู้แปลจึงจะเลือกวิธีถ่ายทอดความหมายโดยการปรับข้อความในภาษาไทย เพื่อให้ความหมายในฉบับแปลภาษาไทย **บ้าน** สอดคล้องกับต้นฉบับมากที่สุด

4. การเปรียบเทียบกระบวนการถ่ายทอดความหมายผ่านกลวิธีการใช้ภาษา คือการศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการใช้ภาษาระหว่างต้นฉบับภาษาจีน **เจีย** กับฉบับแปลภาษาไทย **บ้าน** ซึ่งพบว่าในต้นฉบับภาษาจีนนั้นมีกลวิธีทางภาษาที่โดดเด่นมากมาย ซึ่งในฉบับแปลภาษาไทยนั้นก็ได้ออกมาหลายวิธีตามแต่ความเหมาะสม ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปกลวิธีที่น่าสนใจและโดดเด่นจากต้นฉบับภาษาจีน **เจีย** ออกมาได้ดังต่อไปนี้

4.1 กลวิธีอุปมา คือการสร้างภาพพจน์ด้วยการเปรียบเทียบ โดยมีจุดมุ่งหมายจะชี้แจงอธิบาย พูดยกตัวอย่างหรือเสริมให้ดังงามขึ้นตามบริบท⁸ โดยส่วนมากใช้คำเปรียบว่า **ดุจ ราว เหมือน ราวกับ** เป็นต้น ซึ่งพบว่ากลวิธีอุปมาที่ปรากฏในต้นฉบับภาษาจีน **เจีย** นั้นมีการถ่ายทอดออกมาในฉบับแปลภาษาไทย **บ้าน** ดังต่อไปนี้

(1) ในฉบับแปลภาษาไทย **บ้าน** มีการถ่ายทอดกลวิธีอุปมาตรงตามต้นฉบับภาษาจีน **เจีย** ทั้งโครงสร้างและคำเปรียบ เช่น

ต้นฉบับ : 灯烛燃得跟白天一样地明亮。

คำแปล : เปลวเทียนส่องสว่างราวกับ

⁸ สิทธิ พินิจกุล, **คู่มือนักแปลอาชีพ** (กรุงเทพฯ: บริษัทนานมีบุ๊คส์ จำกัด, 2542), หน้า 167.

กลางวัน

ฉบับแปล : แสงไฟสว่างไสวราวกับกลางวัน

เห็นได้ว่าในฉบับแปลภาษาไทย *บ้าน* ถ่ายทอดความหมายทั้ง โครงสร้างและคำเปรียบตรงกับต้นฉบับภาษาจีน *เจีย* ซึ่งสามารถบอกได้ว่าลักษณะการอุปมาในภาษาจีนและไทยนั้นมีส่วนที่เหมือนกัน

(2) การเปรียบเทียบตามความหมายของคำ คือ การอุปมาผ่านความหมายของคำศัพท์ในภาษาจีน ซึ่งไม่ใช่โครงสร้าง ยกตัวอย่างเช่น

ต้นฉบับ : 酒令严如军令。

คำแปล : คำสั่งเหล้าเข้มงวดเหมือนคำสั่ง

ทหาร

ฉบับแปล : คำสั่งเหล้าเข้มงวดเหมือนคำสั่ง

ทหาร

พบว่าในขณะที่ภาษาจีนใช้คำศัพท์มาเป็นกลวิธีการเปรียบเทียบ ซึ่งในภาษาไทยก็ใช้คำศัพท์ว่า “เหมือน” เช่นเดียวกัน แต่ในภาษาไทยจะใช้คำเปรียบลักษณะเดียวกันนี้บ่อยๆ ซึ่งไม่หลากหลายเช่นในภาษาจีน

(3) การเปรียบเทียบที่เป็นเอกลักษณ์ คือ การอุปมาที่มีคำเปรียบเป็นเอกลักษณ์ตามสังคมของตัวเอง เช่น

ต้นฉบับ : 像你这样花钱如水，坐吃山空，我问你，还有几年好花？

คำแปล : คนที่ใช้เงินเหมือนน้ำ ถลุงจนนิบหายแบบแกลเช่นนี้ ฉันถามแกลหน่อยว่า จะใช้ไปได้ซักกี่ปี?

ฉบับแปล : แกลใช้เงินเป็นเบียร์ ถลุงจนนิบหายหมดอย่างนี้ ข้าถามแกลหน่อยว่า จะใช้ไปได้สักกี่น้ำ?

พบว่าหากมีการเปรียบเทียบที่เป็นเอกลักษณ์ในต้นฉบับภาษาจีน ผู้แปลเลือกถ่ายทอดความหมายโดยการใช้อุปมาอื่นที่เหมาะสมกับภาษาไทยแทน ดังตัวอย่างข้างต้นที่ในต้นฉบับภาษาจีนบอกว่า “ใช้เงินเหมือนน้ำ” แต่ในภาษาไทยใช้ข้อความว่า “ใช้เงินเป็นเบียร์” แทน เพราะคนไทยจะคุ้นเคยกับ “เบียร์” มากกว่า

เพราะเป็นสิ่งที่ใช้แลกเปลี่ยนแทนเงินตรากันมาตั้งแต่สมัยโบราณเพียงแต่หาง่ายกว่าเงินในปัจจุบันเท่านั้น

4.2 กลวิธีบุคลาธิษฐาน คือการนำสิ่งต่างๆที่ไม่มีชีวิตรวมทั้งความคิดการกระทำ และนามธรรมอื่นๆมากล่าวเสมือนเป็นบุคคล⁹ที่ปรากฏในฉบับแปลภาษาไทย *บ้าน* นั้นพบว่า

(1) ถ่ายทอดความหมายตรงกับต้นฉบับภาษาจีน *เจีย* คือการที่ผู้แปลถ่ายทอดความหมายออกมามตรงกับต้นฉบับภาษาจีนทุกประการ ยกตัวอย่างเช่น

ต้นฉบับ : 风在空中怒吼。

คำแปล : ลมคำรามอยู่ในอากาศ

ฉบับแปล : ลมคำรามอยู่ในอากาศ

จะเห็นว่าในฉบับแปลภาษาไทยแปลกริยา “คำราม” ตรงตัวตามความหมายของคำในต้นฉบับ

(2) การถ่ายทอดกลวิธีบุคลาธิษฐานโดยการปรับข้อความ ตัวอย่างเช่น

ต้นฉบับ : 湖水吞下她的身体以后为什么还能够这样平静？

คำแปล : หลังจากน้ำในบึงกลืนร่างหล่อนลงไปแล้วทำไมยังทำเป็นเงียบสงบอยู่ได้อย่างไรกัน?

ฉบับแปล : น้ำในบึงกลืนร่างหล่อนไปแล้วยังทำเป็นทองไม่รู้ร้อนได้อย่างไรกัน

จากตัวอย่างข้างต้นเห็นว่าต้นฉบับภาษาจีน *เจีย* ใช้คำว่า “平静” หมายความว่า สงบ ซึ่งในฉบับแปลภาษาไทย *บ้าน* ปรับข้อความใหม่เป็น “ทำเป็นทองไม่รู้ร้อน” ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกันและไม่ทำให้บริบทเสียหยาแต่อย่างใด

4.3 กลวิธีสัญลักษณ์ คือกลวิธีที่นำสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตซึ่งเป็นตัวแทนหรือสิ่งแทนของอีกสิ่งหนึ่ง¹⁰ พบประเด็นน่าสนใจดังต่อไปนี้

⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 171.

¹⁰ ราชบัณฑิตยสถาน, *พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม อังกฤษ-ไทย* (กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน, 2545), หน้า 423.

(1) การถ่ายทอดความหมายตรงตามต้นฉบับ คือ การที่ผู้แปลถ่ายทอดคำสัญลักษณ์ตรงกับต้นฉบับ ภาษาจีน ยกตัวอย่างเช่น

ต้นฉบับ : 人们躺下来, 取下他们白天里戴的面具。

คำแปล : ผู้คนลงตัวลงนอน ถอดหน้ากากที่พวกเขาสวมใส่ในทิวกาลออก

ฉบับแปล : คนทั้งหลายล้มตัวลงนอน ถอดหน้ากากที่พวกเขาสวมใส่ในทิวกาลออก

ฉบับแปลภาษาไทย *บ้าน* แปลตรงตามต้นฉบับ ภาษาจีน *เจีย* ว่า “หน้ากาก” ซึ่งความหมายแฝงเชิงสัญลักษณ์ของทั้งสองภาษาเหมือนกัน

(2) การถ่ายทอดความหมายโดยการปรับข้อความ กล่าวคือในฉบับแปลภาษาไทยมีการปรับข้อความที่เป็นสัญลักษณ์เพื่อให้สอดคล้องกับความเชื่อของสังคมไทย ยกตัวอย่างเช่น

ต้นฉบับ : 你现在就要脱离苦海了。

คำแปล : ตอนนี้เธอก็ใกล้จะหลุดพ้นจากทะเลทุกข์ไปแล้ว

ฉบับแปล : ตอนนี้เธอก็ใกล้จะจากขุมนรกไปแล้ว

จะเห็นได้ว่าฉบับแปลภาษาไทยเลือกปรับข้อความสัญลักษณ์นั้น ซึ่งต้นฉบับภาษาจีนใช้คำว่า “苦海” แปลตรงตัวหมายความว่า “ทะเลทุกข์” แต่ในฉบับแปลภาษาไทยปรับข้อความใหม่เป็น “ขุมนรก” ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับความเชื่อของคนไทยที่เชื่อเรื่องนรก-สวรรค์ ซึ่งมีอิทธิพลมาจากพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติ

4.4 กลวิธีศัพท์พจน์ คือการใช้รูปแบบและคำเพื่อเลียนเสียงต่างๆ¹¹ พบประเด็นน่าสนใจดังต่อไปนี้

ต้นฉบับ : 钟摆有规律地在摇动, “滴答” “滴答” 的声音好像就在她的心上敲打一样。

คำแปล : ลูกตุ้มนาฬิกาแกว่งไปมาอย่างมีจังหวะ เสียง “ติ๊กต็อก” “ติ๊กต็อก” ราวกับจะตกลงไปในหัวใจของหล่อน

ฉบับแปล : ลูกตุ้มนาฬิกาแกว่งไปมาอย่างมีจังหวะ เสียง “ติ๊กต็อก” ของมันราวกับจะตกลงไปในหัวใจของหล่อน

จากตัวอย่างข้างต้นเห็นว่าในต้นฉบับภาษาจีนใช้คำเลียนเสียงการแกว่งของลูกตุ้มนาฬิกาว่า “ติ๊กต็อก” ซึ่งตรงกับคำว่า “ติ๊กต็อก” ในภาษาไทย ซึ่งวิธีการนี้เป็นการเลือกใช้คำเลียนเสียงที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละภาษา

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

การถ่ายทอดความหมายชนิดของคำนั้นผู้แปลอาศัยวิธีการผละออกจากบริบท (Deverbalization) และมีการปรับการแปลบางส่วนเพื่อให้สอดคล้องและสมจริงกับบริบทที่ผู้ประพันธ์ต้องการจะสื่อ ในหมวดคำวิสามานยนามนั้นพบว่าผู้แปลอาศัยการทับศัพท์โดยใช้เสียงภาษาอังกฤษเพื่อความเป็นสากลโดยสะกดตัวอักษรเป็นภาษาไทย และยังมีกรแปลโดยการนำชื่อเฉพาะในภาษาจีนมาบัญญัติใหม่ บางส่วนยังพบว่ามีกรบัญญัติศัพท์ใหม่โดยใช้เงื่อนไขทางประเพณีของสังคมไทยอีกด้วย

รูปแบบการถ่ายทอดความหมายในระดับคำนั้นพบว่ามีการเพิ่มคำ ตัดทอน ปรับเปลี่ยนความหมายใหม่จากต้นฉบับภาษาจีน ซึ่งรูปแบบที่กล่าวมาข้างต้นนั้นส่งผลให้บริบทมีความชัดเจนกะทัดรัดมากขึ้นและทำให้ผู้อ่านสามารถซึมซับในบริบทได้ดีขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็ยังพบข้อผิดพลาดในการถ่ายทอดความหมายผ่านรูปแบบข้างต้นอยู่บ้างซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อบริบทเล็กน้อย

รูปแบบการถ่ายทอดความหมายในระดับประโยคหรือข้อความพบว่าการเพิ่มข้อความ ตัดทอนข้อความ และการปรับข้อความเช่นเดียวกับระดับคำ ผู้วิจัยพบว่าจากรูปแบบที่กล่าวมานั้น การปรับข้อความ

¹¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 302.

เป็นรูปแบบที่ปรากฏมากที่สุด อาจเป็นเพราะโครงสร้างประโยคในภาษาจีนและไทยมีส่วนที่แตกต่างกัน การใช้ภาษาที่มีเฉพาะในวัฒนธรรม ความสามารถในการรับรู้ความหมายของแต่ละภาษามีไม่เท่ากันจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนข้อความนั้นให้เหมาะสมกับผู้อ่านชาวไทย นอกจากนี้ยังพบว่า การเพิ่มและตัดทอนข้อความนั้นก็ทำให้ข้อความชัดเจน ลดการคลาดเคลื่อนความหมายของผู้อ่านและทำให้เกิดภาพพจน์แก่ผู้อ่านได้ ทำให้ผู้อ่านมีอารมณ์ร่วมกับตัวละครและเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอยู่ ณ ขณะนั้นในเนื้อเรื่องได้

การถ่ายทอดสำนวนภายิตจีนพบว่ามีการแปลโดยการใช้สำนวนภายิตไทยโดยตรงและการปรับข้อความโดยให้ความหมายตรงกับต้นฉบับต้องการจะสื่อ

การถ่ายทอดความหมายผ่านกลวิธีการใช้ภาษาไทยในฉบับแปลภาษาไทย *บ้าน* นั้น ผู้แปลมีการแปลโดยตรงทั้ง โครงสร้างและข้อความตามภาษาจีน และยังพบว่าการปรับข้อความใหม่ให้ตรงกับ ความคุ้นชินในสังคมไทยอีกด้วย

กิตติกรรมประกาศ

“ขอขอบคุณ ทนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา (GRADUATE THESIS GRANT) จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และรองศาสตราจารย์ ดร. พัชนี ตั้งยี่นง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์”

เอกสารอ้างอิง

- เจ้าพระยาพระคลัง(หน). 2515. ตำรานสามก๊ก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ศิลปาบรรณาการ.
- ปาจิน. 2532. บ้าน. (วิภา อุดมฉันทน์, ผู้แปล). กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดพิมพ์วาด.
- ประกาศรี สีหอำไพ. 2538. วัฒนธรรมทางภาษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- แพย์ เสี่ยวรุ่ย. 2549. พจนานุกรมจีน-ไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ทฤษฎี บริษัทตลาดาพับลิเคชั่น จำกัด.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2545. พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมอังกฤษ-ไทย. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- วรรรัตน์ พิริยานสรณ์. 2542. การเปรียบเทียบเนื้อเรื่องอิงสูงจู่วานกับมังกรหยก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาภาษาจีน คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรัศภย์ เพชรเชิดชู. 2552. การแปลจีน-ไทยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลิทธา พิณีจิวคณ. 2542. คู่มือนักแปลอาชีพ. กรุงเทพฯ : บริษัทนานมีบุ๊คส์ จำกัด.
- Zhōu Ligāng 周立刚. 2008. “Jiā de Jiēshòu Yánjiū 《家》的接受研究 (การศึกษาการเป็นที่ยอมรับของนวนิยายเรื่อง *บ้าน*)”. Master’s Thesis, Graduate School, Hebei University.